

[Statsministeren.]

rer en betydelig tilbageholdenhed i udviklingen i lønindkomsterne. Skal der være rimelighed i at pålægge lønmodtagerne denne tilbageholdenhed, og skal det føre til den tilsigtede stabilisering af priser og omkostninger, ja, så er det nødvendigt at sikre, at der vises en tilsvarende tilbageholdenhed med andre indkomster. Det gælder avancer inden for handel, håndværk og industri. Det gælder indtjeningen inden for de liberale erhverv og bankernes og sparekassernes indtjening. Det gælder også aktieudbytter, honorarer og vederlag, herunder tantiemer i selskaber, for her at nævne nogle af de vigtigste indkomstformer uden for lønsektoren.

For at sikre kontrol over udviklingen på disse væsentlige områder af indkomstdannelsen foreslår regeringen, at avancen inden for handel, håndværk og industri ikke må forhøjes ud over de avancer, der var gældende i går. Forslaget omfatter også indtjeningen i de liberale erhverv, og det er fundet naturligt samtidig at medtage pris- og takstfastsættelsen inden for den offentlige sektor.

Forslagene omfatter ikke banker og ikke sparekasser, for de falder uden for den almindelige monopollovgivning. Der vil derfor blive fremsat et særligt lovforslag om regulering af pengeinstitutternes rentemarginal, altså forskellen mellem den gennemsnitlige udlånsrente og den gennemsnitlige indlånsrente.

Begrænsningen af aktieudbytter og vederlag i form af tantiemer og honorarer i selskaber fastlåser disse arter af indtjening på det nuværende niveau.

De forslag, jeg her har bebudet, søger at regulere indkomstdannelsen i en 2-årig periode, ikke alene for lønmodtagerne, men for alle væsentlige indkomstgrupper i samfundet. Forslagene er afstemt, så de er udtryk for en rimelig social balance, hvor de byrder, der nødvendigvis må bæres, bliver båret af dem, der økonomisk er bedst stillet. Dette synspunkt bør være afgørende i de forhandlinger, der skal føres på grundlag af regeringens forslag. Og jeg vil tilføje: de må ses som en helhed. Det vil ikke være acceptabelt, hvis man f. eks. gennemfører loven om forlængelse af de kollektive overenskomster, men lader de andre forslag ligge, som skal sikre, at indkomstdannelsen på de øv-

rige områder følger de samme tilbageholdende retningslinjer.

Gennemføres regeringens forslag, så er der skabt et fast grundlag for en økonomisk udvikling, der vil gavne produktion og beskæftigelse. Der gøres en ende på usikkerheden. Erhvervslivet får et mere sikkert grundlag at disponere på i de kommende to år. Og det er vigtigt, at dette grundlag indebærer, at vi i disse to år kan opnå en væsentlig langsommere stigning i priser og omkostninger end hidtil.

Det giver os et bedre grundlag, en bedre mulighed for at føre den produktions- og beskæftigelsesstimulerende politik, som regeringen lægger en afgørende vægt på. Vi vil med gennemførelsen af disse lovforslag have et forsvarligt grundlag for en finanspolitik, som kan bidrage til at rette den indenlandske efterspørgsel op og skabe nye beskæftigelsesmuligheder.

Lad mig samtidig understrege, at vi med disse lovforslag pålægger befolkningen en sådan tilbageholdenhed — og det gælder også de lavere indtægter — at det er af afgørende betydning, at vi ikke på anden måde forringer den sociale balance. Det er et synspunkt, som må spille en afgørende rolle, når vi om kort tid skal tage stilling til de besparelsesforslag, som indgår i finanslovforslaget. Vi må sikre, at der er det fornødne sociale hensyn i disse besparelser.

Regeringen har som nævnt fundet det uundgåeligt at gribe ind for at afværge de ulykker, den truende konflikt i denne situation ville medføre. Det sker naturligvis ikke uden betæneligheder. Vi mener, at løn- og arbejdsforholdene principielt må fastsættes gennem frie forhandlinger mellem parterne på arbejdsmarkedet, og vi beklager, at det ikke lykkedes denne gang.

Der er fra forskellig side givet udtryk for, at selve den frie forhandlingsret mellem parterne har spillet fallit. Regeringens indgreb er ikke udtryk for, at vi deler dette synspunkt. Situationen er helt ekstraordinær. Hele beskæftigelses- og arbejdsmarkedssituationen gjorde, at det i år måtte blive vanskeligere end sædvanligt for parterne at nå til enighed. Samtidig gjorde den det utænkeligt, at vi kunne lade en storkonflikt udvikle sig.

Når vi altså i denne ekstraordinære situation har måttet løse konflikten ad lovgiv-